

JUTRO

Neodvisen političen dnevnik.

: Posamezne številke po 4 vinarje. :
„JUTRO“ izhaja vsak dan — tudi ob
nedeljah in praznikih — ob 1/6. uri zjutraj,
a ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj. —
Naročnina znaša: v Ljubljani v uprav-
ništvu mesečno K 1.—, z dostavljanjem
na dom K 1.20; s pošto celoletno K 18.—,
polletno K 9.—, četrletno K 4.50, mesečno
K 1.50. Za inozemstvo celoletno K 28.—.

: Posamezne številke po 4 vinarje. :
Uredništvo in upravnništvo je na Miklo-
šičevi cesti št. 8. Dopisi se pošiljajo
uredništvu, naročnina upravnštvu. Ne-
frankirana pisma se ne sprejemajo, roko-
pisi se ne vračajo. Za oglase se plača:
petit vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in
zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaš-
anju popust. Za odgovor se priloži znamko.

Kaj hoče opozicija?

Ne da se več tajiti, da sta v narodno-
napredni stranki dve izrazoviti struji. Sta-
rini vladajo. Markantne individualitete te
struje se malo zmenijo za moderni čas
socializma in demokracije. Opirajo se na
tradicije, denarno moč in vzdržujejo se s
terorizmom in absolutizmom. Umikanje,
strahopetstvo in sterilnost so karakteristični
pojavi njihove starosti. Opozicija računa v
stranki z mladino in z ljudstvom. Opozicija
je v stranki nositeljica in zagovornica de-
mokratičnih načel in socialnih idej. Moč
opozicije leži v političnih organizacijah, ki
omogočajo vsakemu pristašu v stranki,
da sodeluje. Demokratska politična in iz-
obraževalna društva v Ljubljani so čisto
naraven protitež nedemokratičnemu izvrše-
valnemu odboru. Odkar obstoja narodno-
napredna stranka, obstoja večje ali manjše
nasprotstvo med mladimi in starimi. Danes
pa zija med mladimi in starimi po letih
prepad, ki potrjuje dejstvo, da so se v
naši stranki od prvega začetka ubijale
mlade in čile moči. Do sedaj se je vodi-
teljem res še vsikdar posrečilo ubiti opozi-
cionalce v stranki. Danes pa nastopa opozi-
cija organizirano in s tako silo, da je ni
več mogoče ubiti. Stara, vladajoča struja je
spravila stranko na rob propada in morda
je prav zadnji poskus opozicije jo še ob-
držati pri življenju. Zato pa je prva za-
hleva opozicije **absolutno pripoznanje**
mladine pri sodelovanju stranke. Stranka
ne more več obstajati ob samih najkonser-
vativnejših elementih in za stranko ni ni-
česar bolj nujno, kot da zadobi v njej
važno besedo mladina, ki naj reši stranki
vsaj bodočnost.

Druga zahteva opozicije je, da se
program stranke, ki stoji lep na papirju,
tudi dejansko izvršuje in da posamezne
osebe vodstva ne delajo in ne govore na-
ravnost proti njemu. Ali je v smislu pro-
grama, če proklamira zastopnik narodno-
napredne stranke z vso slovesnostjo, da ne
sme biti v kranjski deželni službi protestant?
Jeli to v smislu programa, če edini za-
stopnik narodno-napredne stranke v dežel-
nem šolskem svetu izjavlja, da učitelji sploh
ne smejo politično delovati?

Program ima demokratsko smer. Pri
volitvah pa se niti za mnenje političnih
društev ne vpraša, marveč kandidate po-
stavi in usili volilcem izvrševalni odbor.
Opozicija pa mora zahtevati tudi drugačno
taktiko stranke napram nasprotnikom.
Minuli so časi, ko je bila stranka v deželi
nekako vladajoča. Sedaj smo opozicionalci
tudi kot stranka. Le brezobzirno kontrolo
nasprotnikov, gibčnost in živahnost v lastni
stranki, smoteno, programatično delo nam
zopet lahko pridobi še novih tal. Energija
napram lastnim pristašem naj se koncen-
trira raje na nasprotnike. Umevno je, da
mora v življenja zmogni stranki vsi stran-

kini mandatarji svojo nalogo tudi vršiti.
Neodpustno je, če edini zastopnik v de-
želnem šolskem svetu skorej k nobeni važni
seji ne pride, neverjetno je, če zastopnik
stranke o mahinacijah klerikalcev v de-
želnem odboru niti izvrševalnega odbora
niti strankinega glasilu ne obvesti in je
sploh o vseh stvareh neinformiran.

Že iz navedenega je razvidno, da opo-
zicija noče ničesar drugega kot želi in za-
hleva 98% vseh pristašev narodno-napredne
stranke. **Poživeti stranko, jo okrepčati in
napraviti iz nje zopet moderno, rastočo
in zmagojočo stranko, ki bo tudi dejan-
sko vršila program in ki bo tudi dejan-
sko demokratsko-socialna.** Osebe, ki niso
zmožne ali ki nočejo v tem smislu delovati,
ne spadajo v vodstvo stranke.

Opozicija bo to pot prav gotovo iz-
bojevala v stranki reformo, četudi počasi.
Opozicija je mlada in nič se ji ne mudi.
Razpadanje stranke pa bo nehoti pospešilo
ta proces. Boj opozicije je stvaren. Gre
pred vsem za koncentracijo vseh de-
lavnih elementov v stranki ne glede na
stan in starost. Opozicija ne bo nikdar
ubijala agilne, delavne in zmožne moči, ki
bodo hoteli upoštevati strankino disciplino
in strankin program in to tudi takrat ne,
kadar se bo spril starin iz osebarstva na
drugega starina. Opozicija pa bo brezob-
zirno pomedla vse, ki hočejo osebariti na
škodo lepe narodno-napredne ideje in na
rovaš narodno-napredne stranke!

Iz slovenskih krajev.

Iz Mokronoga. Pred nekaj tedni je
prišel davčni eksekutor v Št. Rupert pri
Mokronogu ter tamkaj razdal običajne
davčne opomine med stranke, kakor tudi
pošne položnice, katere so glede komodi-
tete sedaj strankam na razpolago. Neki
kmet je shranil sprejeti opomin, kakor tudi
položnico, da pošlje prilično denar po pošti
v Mokronog na c. kr. davkarijo. Čez nekaj
časa, ko je imel denar za davke na
razpolago, šel je v omaro po dotično po-
ložnico ter naprosil na poštne uradu
uslužbeno osebo, naj mu isto izpolni na
15 K, kar se je tudi zgodilo. Mož je odšel
potolažen domov ter spravljal poštne recepis
v omaro, kjer je imel tudi shranjeno vso
tajno korespondenco. Toda zgodilo se je,
da odposlani denar ni prišel na davkarijo
v Mokronog in da se sedaj proti stranki
postopa z uradno rubežnico. Ko stranka v
v Št. Rupertu izve, da je rubežen pred pra-
gom, četudi je davke že plačala, vzame iz
omare recepis ter odide urnih korakov na
davkarijo v Mokronog, da se tamkaj ener-
gično pritoži. Ko je kmet prišel v uradne
prostore, je nastopil jako energično, ker je
trdno prepričan, da je urad v zmoti radi
rubežni proti njemu. Davčni upravitelj mu
nato pove, da urad še do danes ni spre-

jel po pošti v Št. Rupertu plačanih davkov.
To pa je bilo kmetu odveč ter se razbur-
jeno oglasi: „Saj imam dokaze, da sem vse
plačal,“ in pokaže uradni recepis. Ko urad-
nik prečita recepis, se nasmehlja ter reče:
„Oče, vi ste v veliki zmoti; vi ste doma
vporabili nepravo poštno položnico. Denar
ste poslali na misijonsko družbo v Trst, in
sicer za zamorčke v Afriki mesto semkaj v
davkarijo!“ — „Kaj za zamorčke v Afriko?
Ja kaj pa sedaj?“ — „Ja nič! Davke je
treba vseeno plačati,“ odgovori uradnik. —
Kmet plača davke ter vzdikne: „To je pa
že odveč, da so me ti zamorčki tako zmo-
tili; sedaj se mi šele jasni, ker sem dobil
od misijonske družbe pred par dnevi pismo,
v katerem me povprašujejo, za katere za-
morčke naj se denar porabi, ker jih imajo
več vrst, a jaz sem mislil, da se z mene
norčujejo.“ — V drugič bodem pa že pazil,
da ne pride poštna položnica od zamorč-
kov nič več v mojo omaro. Z Bogom go-
spodje!“ in kmet je odšel kot rešitelj za-
morčkov.

Splošni pregled.

Ministrski svet.

Včeraj krog desete ure predpoldan se
je vršil skupni ministrski svet, ki je delal
priprave za bodoče zasedanje delegacij.
Posvetovanja, ki se je vršilo pod predsed-
stvom ministra zunanjih zadev, so se ude-
ležili državni finančni minister baron Bu-
rian, državni vojni minister von Schönaich,
mornarski poveljnik grof Montecuccoli, mi-
nister predsednik baron Bienenroth, minister
predsednik grof Khuen-Hederwary in av-
strijski in ogrski finančni minister vitez
Bilinski in pl. Lukacs. Na dnevnem redu
skupnega ministrskega sveta je bil termin
za sklicanje delegacij in to se bode izvr-
šilo 12. oktobra, kakor so predlagali Ma-
djari. Posvetovalo se je tudi o proračunu
za 1910, o proračunu za 1911 se pa tokrat
ni govorilo.

Rumunsko-turška konvencija.

Neki visokostojeci in vodilni rumunski
državnik, katerega beseda zaleže, kakor iz-
java rumunske vlade same, se je izrazil o
rumunskoturški konvenciji tako-le: Za ru-
munsko politiko, ki je zadnja leta ohrani-
la vedno svoj mir tam, kjer se je bilo
bati, da ga ne bo, ni danes vzroka, da iz-
premeni svojo smer, ko je vendar pojmo-
vanje splošnega položaja še mirnejše. Ru-
munijo je vedno najti ob strani mirnih
elementov in ona si želi samo, da se ohrani
status quo. Na tej podlagi živi v prijateljs-
kem razmerju z vsemi državami. Nič bi ne
moglo sedaj Rumunije nagniti k temu, da
sklene konvencijo, ali da kako drugače za-
vzame napram komu drugo stališče. Vse
vesti, ki veljajo kaj o kakisibodi konvenciji
so torej neresnične, vsled česar jih je treba
odločno zavrniti.

Turška ministrska kriza.

Po Carigradu se splošno govori o ka-
binetni krizi. Neka govorica veli, da so pa-
riški finančni krogi zahtevali odstranitev
finančnega ministra Džavid Beja in to bi
bil glavni pogoj, da dovolijo željeno poso-
jilo. Ve se tudi nekako, da bi bil naslednik
odstopajočega ministra Zia Bej. Drug glas
pa zopet pravi, da obstoji resen spor med
finančnim ministrom in med vojnimi mini-
strom, ki zahteva znaten vojni proračun.
Razven tega pa finančni minister nikakor
noče dovoliti velikemu vezirju, da bi zvišal
pokojnine pregnanim ministrom. V torek
sta bila obiskala mladoturška ministra
Džavid in Talaat bivšega velikega vezirja
Kiamil pašo, in to daje povoda za najraz-
ličnejše govorice.

Dnevne vesti.

Vabila na sejo odbora zaupnikov
narodno-napredne stranke so se izdala
povsem nepravilno. Poslalo se je vabila
onim, ki so bili voljeni v odbor še leta
1905 in 1907. G. Jelenc je bil v odboru
ravno do leta 1909. Na shodu zaupnikov v
„Mestnem domu“ pa sploh ni bil voljen
noben učitelj razun g. Punčuha, ker so bili
ti sklenili meseca decembra 1908, da izsto-
pijo oficijelno iz stranke. Že to samo bi
bi moralo g. „Nekdo“ uveriti, da ima pred
sabo zastarelo listo. Take pomote so zelo
fatalne, ker se bodo vršili prepri. Ne vemo,
če je v tem času kaj mnogo ljudi, ki se
trgajo za odbornišvo in radi ob teh zme-
dah pridejo na sestanek. Mi nismo g. dr.
I. T. ničesar očitali. Priznamo, da je že
mnogokdaj trpel za grehe drugih, ker se
ne zna otresti. Vsekako naj pa upliva, da
se napake uredi, sicer bo neizogiben for-
malen prepri, ki samo škoduje razpoloženju
za pomirjenje. Vabila se niso poslala po-
litičnim društvom. Imamo jih v Ljubljani v
Trnovem, Št. Jakobu, v Dvorskem, šentpe-
terskem, kolizejskem okraju, v Vodmatu, na
Poljanah. Imamo dalje „Skalo“. Bivšega
„Slovenskega društva“ se šteti ne more,
ker spi nevzdržno in ni že več let imelo
občnega zbora. Tudi nima nobenega člana.
Dalje imamo politična društva v Šiški,
Škofji Loki, Kamniku, Postojni, Logatcu,
Idriji, Cerknici, Kostanjevici, Litiji in na
Igu. Vsa ta društva so lahko zastopana po
predsedniku ali legitimiranem namestniku.
Povemo jih v vodilo č. vodstvu narodno-
napredne stranke. Mi ne zahtevamo nič
drugače nego r e d. Če drugi zanj ne skrbijo,
moramo pač mi malo podrežati.

Klerikalci se boje za Belokrajino.
Mandat v Belokrajini je za klerikalce v ve-
liki nevarnosti. Ko bi narodno-napredna
stranka količkar napela sile, bi Gangl go-
tovo zmagal nad Jarcem. Nevarnost za
klerikalen mandat pa je celo tako velika,
da so morali klerikalci seči po skrajnem

LISTEK.

MICHEL ZÉVACO:

Otroci papeža.

Roman iz rimske zgodovine.

[104]

„Ah, da, to sem hotel: ukaži zvoniti z mrtvaškim
zvoncec...“
„Z mrtvaškim zvoncec!... Sredi noči!...“
„Moja volja je takšna...“
„Pa kdo je umrl, Sveti Oče?“ je kričnil abat skoraj
z grozo.

„Mlado dekle... Tista, veš... ki jo je Pierina pri-
vedla iz Rima... Daj, Angelo, stori, da pozvone njene
ubogi duši... To bo tudi meni dobro delo...“
„Ubogam, sveti Oče!... Ah, kolika nesreča!...
Tako mlada je bila, tako lepa!... Ali se naj potem vrnem
k njegovi Svetosti?“

„Ne, Angelo... počivat pojdem... potreben sem
miru... le pojdi...“
Angelo je stekel proti kapelici Borgia, glavo sklonjeno
v globoki zamišljenosti, pa je ostal na mestu.

Mrtvaški zvon je zapel... Papež se je zdrnil...
Ni se upal vrniti v svojo sobo... Ta mrtvaški zvon,
ki ga je bil sam ukazal zvoniti, ga je iznova izročal tisti
praznoverni grozi. Splazil se je na svoj vrt, kamor je dospel,
ne da bi ga videli redki slugi, kar jih je bilo še pokoncu,
ali kar jih je mrtvaški zvonec prebudil iz sna.

Na vrtu si je globoko oddahnil ter začutil, da mu od-
lega ter da ga temne misli zapuščajo.
Toda nenadoma ga je nekdo zagrabil. Trdo zvita

cunja mu je zamašila usta. Še tisti hip je omahnil ter se
zvrnil vznak.

V trenutku je začutil, da so mu zvezane roke in noge.
In človek, ki ga je bil podr, zvezal in mu zamašil usta, se
je sklonil čezenj ter zamrmral s porogljivim glasom:

„Izvolite biti mirni; sicer vam bom v svoje veliko
obžalovanje primoran malo pretro zadržati vrat. Tega
posla sem namreč jako vešč... Gospod vaš sin vam lahko
potrdi, sveti Oče...“

Ragastens je položil Rodriga Borgia na posteljo, a
nato je stekel k vrtnim vratcem in privedel svoja prijatelja.
Ko so stali vsi trije pred papežem, so sedli sleherni na
svoj stol.

Rafael je bil silno razburjen, dočim je Ragastens
ohranjal vso hladnokrvnost in Machiavelli z radovednostjo
zasledoval ta čudni prizor. Ragastens je izpregovoril:

„Pozor, sveti Oče,“ je dejal, „Odmašim vam usta. Pri-
segam vam, da se vam ne zgodi nič žalega. Tu nas je troje,
ki hočemo, da se nam zgodi pravica, toda morilci nismo.“

Glas, s katerim je Ragastens govoril, je pretresel pa-
peža kakor krvava obtožba.

„Toda,“ je nadaljeval vitez, „najsij bomo še tako pri-
pravljeni spoštovati življenje starega moža, in najsij bo naše
spoštovanje do najvišjega Pastirja še tako veliko, vendar
vas strogo opozarjam, da kakor hitro zakričite, vam porinem
v grlo tri palce tegale bodala.“

Papež je pogledal Ragastensa in je videl, da ima
namen držati svojo besedo. Namignil je z očmi, da hoče
ubogati.

Ragastens mu je odmašil usta in ga posadil na po-
steljo tako, da je mogel udobno sedeti.

Stari Borgia je postajal polagoma mirnejši, in reči je

treba, da je navzočnost Rafaela Sanzio nemalo pomnožila
njegov pogum. Skušal je napraviti nepremičen obraz, in
njegovo diplomatstvo je že pričevalo delovati.

„Tudi ti, ubogi moj Bonifacij,“ je dejal, zapazivši
vrtarja, ki je ležal zvezan in z zamašenimi usti še vedno
na istem mestu. „Potolaži se, vrli moj; ti gospodje so pre-
več krščanski, da bi hoteli izkoriščati najin položaj... Na
vsak način pa upam, da se izsuje njihova jeza — če sem
ji dal povod — razsuje samo nad mano in prizanesi tebi,
zvestemu in neškodljivemu služabniku.“

V resnici pa je izkušal izvedeti, na kak način je ne-
srečni vrtar udeležen pri vsej tej avanturi. Ragastens je
razumel njegovo zavrtno misel ter sklenil rešiti ubogega
starca.

„Bogme, sveti Oče,“ je dejal, „gotovo še ni, da bi
pomilostil tega starega psa-stražarja... Hudiča, kakšen
besnez je to! Malo je manjkalo, da ni zbudil ljudi s svojo
obupno obrambo... Grizel me je in kričal, da hoče
umreti za njegovo Svetost, in vrag vedi, kaj vse. Toda mr-
cina bo imel opravlja z mano!“

„Bonifacij,“ je dejal papež, „ako se izteče po sreči, ti
obljubljam sto zlatov več letne plače, a dotlej ti dajem svoj
blagoslov. Zdaj pa,“ je nadaljeval, „pričakujem, da mi go-
spodje poveste, česa hočete od mene. Kričal ne bom. Tudi
brani se ne bom poizkušal. Toda ta položaj se ne more
nadaljevati. Ako hočete moje življenje, ubijte me.“

„Sveti Oče,“ je dejal Ragastens, „povedal sem vam
že, da niti ta dva gospoda, niti jaz ne želimo vaše smrti...“

„Česa pötemtakem?“

„Pravice!“ je vzdiknil Rafael. „Pravice, sveti Oče!...“

(Daje.)

sredstvu in izsiliti od vlade zopetno izjavo o belokranjski železnici. Vsi deželni inženirji, ki jih Lampe pošlje v Belokrajino merit ceste niso torej rešili „jaraca“, kakor pravijo klerikalnemu kandidatu kmetje. Vesti, ki krožijo sedaj po listih, da se bo v kratkem začela graditi belokranjska železnica, je zopet čisto navaden volilni manever; saj je znano, da so že leta 1907 klerikalci in tudi vlada razglašali kot gotovo, da steče železnica najkasneje 1. oktobra 1910. Prvi oktober je pred dumi, železnice pa še ni in je tudi ne bo. Sicer je že bilo toliko inženirjev, polirjev in komisij v Belokrajini, da bi za stroške, ki so se za to izdali, že pol železnice lahko zgradili. Samo eno pa je res, da sedaj še enoplate zemlje niso dvignili za belokranjsko železnico in da je bilo vse to, kar so storili, le pesek v oči lahkovernih volilcev. Klerikalci pa se letos ne posreči več tako potegniti Belokrajincev kot so jih leta 1907. Mi nimamo nobenega vzroka lagati kot delajo to klerikalci. Zato povemo odkrito resnico.

Podlost in klerikalno obrekovanje. „Slovenec“ sistematično podtika septembarske demonstracije mladim, dasi zato ne navede nobenih dokazov in nobenih imen. Razbojniki okoli „Slovenca“ čisto dobro vedo, da natolcujejo; saj je znano, da so se pred par tedni spravili celo v nemške liste, da se bo preiskava o septembarskih dogodkih zopet začela, in znano je, da so klerikalci kakor policijski psi vohali po ljubljanskih gostilnah in iskali obtežilni material za mladine. Falotje, povejte imena in fakta, da se Vas lahko prime za strupene jezike!

„Slovenec“ in dr. Tavčar. Klerikalci mislijo, da smeta samo dr. Lampe in „Slovenec“ hvaliti dr. Tavčarja. Hudo se jeze, da smo se tudi mi upali apelirati na dr. Tavčarjevo razumnost. „Slovenec“ kliče v spomin, da smo vedno dr. Tavčarju priznali njegove zasluge, ki mu jih nihče vzeti ne more. Res pa je dr. Tavčar postal zadnji čas naravnost žrtve raznih hujskačev, kar pa na vse zadnje ni njegova krivda. Dr. Tavčar — to ve vsakdo — je mož, o katerem se da pač lahko govoriti, če je prav o stvari informiran. Celotno mladino so z njim že prav dobro izhajali, dokler jih je še upošteval in dokler se niso zagojzдили med nje in njega intrigantje. Takrat se je tudi dr. Tavčar čutil zopet mladega, ponovilo se mu je veselje do dela in navdušenje je hodil z mladino na shode. Danes so razmere drugačne in če se je dr. Tavčar raje odločil za vojsko kot za mir z mladino, je njegova stvar in tudi njegova škoda.

Dr. Triller v Narodu izjavlja, da ni šefredakter „Slovenskega Naroda“, v sodni dvorani je pa samozavestno rekel: „V Narodu“ sem ukazal jaz, da ne smejo več o stvari pisati“. Kako je pač to?

Vsevedoča „Edinost“ spravlja v tesno zvezo srbsko in grško šolstvo v evropski Turški in pravi, da vzdržuje to šolstvo — carigradska patrijaršija! Srbsko šolstvo da bi vzdrževala carigradska grška patrijaršija, s katero morajo voditi Srbi ljute boje za vsako posamezno cerkev, ker je patrijaršija pač vedno in v prvi vrsti grška in potem še-le pravoslavna! Da ne bi „Edinost“ še kdaj storila slično napako, ji povemo, da Srbi v evropski Turški vzdržujejo svoje šole sami, proti voji carigradske patrijaršije, ki je bila Srbom vedno nasprotna in jim je škodovala, kjer je le mogla, ker bi jih rada helenizirala.

Medzletna tekma Slovenske Sokolske Zveze prične ob 8. uri zjutraj v nedeljo na dirkališču, v slučaju slabega vremena pa v telovadnici Ljubljanskega Sokola v Narodnem domu. Priglasilo se je okoli 150 tekmovalcev. To je častno število! Tekma bo gotovo trajala kake 3 ure. Urejena pa bo tako, da bo zamogel vsak vse vaje videti, četudi pride med tekmovalcem, ker se telovadci vrstijo. Za gledalce bo tu velikanski užitek. Zanimivo bo gledati kaj vse zmore telovadsko telo, ako je vzgojeno vsestransko in redno. Najsibo še večja postava, ukloniti se bo morala mišicam. Moč in odločnost tekmovalca bo vladala telo, ki se bo moralo pokoriti na vseh orodjih. Jako zanimivo bo znakovanje. V tekmovalnem redu je znakovanje tako pojasnjeno in razloženo, da je sodniku strokovnjaku lahko soditi in presoditi vsako vajo. Vzorno izvedena vaja se znakuje z 10 točkami. Vseh dosegljivih točk na orodju, v prostih vajah, v skoku in v teku je 60 za vsakega telovadca. Za celotno vrsto (6 tekmovalcev) je 360 dosegljivih točk.

Navodila za tekmovalno telovadbo so se poslala vsem župam in k tekmi priglasenim društvom. Ako bi kako udeleženo društvo navodil ne bilo dobilo, naj se nemudoma obrne na Zvezno predsedstvo.

Mestni licej. Iz statističnega poročila licejskega povzamemo, da se zaključil letos s III. letnikom višje dekleške šole ta prepotrebni zavod. S tem seveda ne mislimo, da so uvidevali to potrebo tudi gotovi „visoki“ gospodje. Njih mnenje je namreč bilo, da pač ne kaže, da bi sedela priprosta deklica v isti klopi in v isti sobi z deklico kakega

višjega uradnika itd. Če vprašamo po vzrokih, zakaj da se ta šola opusti, se sklicuje na mnenje referenta. Ta je baje dokazal, da vrši licej veliko bolj svojo nalogo kakor pa višja dekleška šola. Res radovedni smo, v kateri brihtni glavici referenta se je porodila ta za višjo dekleško šolo usodepolna misel in katere skrivnostne razloge je ta prebrisani referent za opustitev šole navedel?!

Seja deželnega šolskega sveta za Kranjsko, dne 16. septembra. V seji kranjskega deželnega šolskega sveta dne 16. septembra t. l. so bili vpokojeni sledeči učitelji in učiteljice: Jakob Marn, nadučitelj na Viču, učitelj Ivan Remic pri Sv. Jurju, učitelj Ivan Potrato v St. Vidu pri Brdu, učiteljica Ana Tomc v Stopicah, učiteljica Matilda Gebauer v Novem mestu in učiteljica Marija Benedek v Kranjski gori. Provizorični učitelj Ivan Jocič v Koprivniku je bil imenovan definitivnim učiteljem istotam. Nadučitelj Ivan Petrovič v Kranjski gori je imenovan učiteljem in stalnim suplantom za mestne ljudske šole v Ljubljani. Učiteljica Ani Plesničar-Božič v Kamni gorici in Frančiški Bedenk v Kropi se dovoli, da menjata svoji mesti. Na ljudskih šolah v Koroški Belii in v Zagorju se ustanove provizorične paralele. — Prošnji „Kmečke zveze“ v Trnovem pri Ilirski Bistrici za vpeljavo gospodarskega pouka mesto dos. ponavljalne šole, se začasno ne ugodí. Končno so se ukrenili vsi potrebni sklepi glede nastavljanja suplentov na državnih gimnazijah in c. kr. učiteljsku v Ljubljani.

Ob polosmih ali ob osmih? Pišejo nam; V „Jutru“ se je sprožila misel, naj bi se slovenske gledališke predstave začele ob osmih, in sicer zaradi trgovskih uslužbencev. Kolikor je meni znano, se začnajo predstave na Dunaju, v Zagrebu, v Gradcu, v Pragi i. dr. povsod ob polu osmih, da, na nekaterih gledališčih celo že ob sedmih. Nikjer pa ne ob osmih. In vendar tamkaj tudi trgovski uslužbenci zahajajo v gledališče. Od 7. do polu 8. ure more vsakdo povečerjati. Sicer pa drugje gledališka publika večerja šele po predstavi, le v Ljubljani je navada, da večerjajo pred predstavo. Zdi se mi tudi, da bi bilo treba najprej dognati, ali bi ne imelo gledališče škode, ako bi se predstave začele ob osmih. Večina obiskovalcev gledališča tvori uradništvo in žensvo. Trgovci in trgovskih uslužbencev ni bilo doslej mnogo opaziti, kar je zelo obžalovati. Celotna naša prvi trgovci so brez smisla za gledališče, med tem ko so povsod drugje trgovci najmočnejši stebel gledališča. V Zagrebu imajo polovico lož trgovci (med temi mnogi židje), pri nas so le redki slovenski trgovci z ložo. Seveda nemški trgovci so drugačni. Jaz mislim torej, da bi se bilo treba ozirati na abonente lož in sedežev. Ako je največ trgovskih abonentov, naj se začnajo predstave ob 8. Sicer pa se tudi nemške predstave v Ljubljani začnajo ob pol osmih in k nemškim predstavam zahajajo korporativno vsi ljubljanski nemški trgovci in njih nemški uslužbenci. Kar je Nemcem mogoče, menda Slovencem ni nemogoče? — Želeti je, da se o tem vprašanju čuje še več raznih glasov, predno se kaj ukrene. Abonent.

„Napredna“ dolenjska metropola. Ni še dolgo tega, odkar smo brali o ponosni napredni metropoli Dolenjske. Mi pustimo Novemu mestu, da je ponosna metropola, toda kar se tiče naprednosti te metropole, pač žalostno zgleda. V Novem mestu se je letos otvoril VII. in VIII. razred višje dekleške šole. Napredno rodoljubarstvo se ni moglo tako daleč povzpeti, da bi se na tej šoli nastavili samo posvetni učitelji. Ne, poslali so po „Armen Schulschwester“, ki bodo vzgajale napredno dekleško mladino novomeških rodoljubarjev. Glavna zasluga zato gre kakor čitamo, oberrodoljubarju Rozmanu, znanemu zaupniku narodno-napredne stranke. Če povemo, da je to tisti, ki ga je videti le v družbi z Elbertom in okr. glavarjem, nam je vse razumljivo. Ti vrli junaki so pač povsod enaki, saj se tudi mladina marsikaterega ljubljanskega rodoljuba vzgaja pri nemških uršulinkah.

Belokranjska železnica. — Politični ogled železniške trase in razlastitveno postopanje se bode uvedlo še to jesen. Detajlni načrti bazirajo na varianti čez Preloge - Smuka - Črnomelj - Metlika, za katero varianto se je odločilo železniško ministrstvo na podlagi želj prebivalstva. Zakonito že zajamčeni kapital 18,400.000 K bo najbrže zadostoval za zgradbo te železnice. Pozornost pri razglasitvi te uradne note vzbuja dejstvo, da za enkrat železnica, odnosno projekt ni izveden do deželne meje.

Slovenske abiturijente opozarjamo na filozofski študij. Pred leti je bilo slovenskih filozofov toliko, da se je moralo abiturijente odvracati od tega študija in število istih je v resnici v najkrajšem času zelo padlo. Danes so se razmere tako spremenile, da zopet lahko priporočamo ta študij. Izmed filozofskih strok se sedaj najbolj priporočajo naravoslovje, zgodovina in mo-

derna filozofija (posebno skupina: nemščina-francoščina).

Število slovenskih dijakov na ljubljanski realki stalno rase. Pred nekaj leti so bili nemški dijaki na tem zavodu še v večini, lansko leto je bilo od 488 že 280 Slovencev in le 197 Nemcev, a letos je Slovencev 334 in Nemcev 213. Med Nemce je seveda zapisano prav veliko Slovencev, katerih starši so sicer ali odvisni od Nemcev, predvsem od kranjske hranilnice, ali pa tako nezavedni, da vpišejo svoje sinove v a) oddelke, kjer se v najkrajšem času ponemčijo. Vseh dijakov je letos na ljubljanski realki 548. Po posameznih razredih se razdelijo sledeče: I. a (dijaki v a oddelkih se smatrajo za Nemce) 40, I. b 39, I. c 40 (v b in c oddelkih so Slovenci), II. a 34, II. b 52, III. a 38, III. b 46, IV. a 34, IV. b 26, IV. c 25, V. a 22, V. b 41, VI. a 25, VI. b 39, VII. 38 (18 Slovencev in 20 Nemcev). Kljub temu, da je torej na zavodu več kot 60 odstotkov slovenskih dijakov, imajo v proforskem zboru nemški profesorji večino.

Nesnažnost v pekariji Viktorja Gärtnerja v Škofijski ulici. Da v pekariji in slaščičarni Viktorja Gärtnerja v Škofijski ulici ni vse tako v redu kakor bi moralo biti, nam dokazuje dejstvo, da je dobila včeraj neka oseba v kruhu precej velikega črva. Seveda, čisto umevno, da bo skušal Gärtner sedaj zopet vse zatajiti.

„Svobodna Misel“ ima v soboto 24. t. m. ob 8. uri zvečer v hotelu „Tivoli“ prijateljski sestanek.

Izredni občni zbor „Prosvete“ se vrši v četrtek 29. t. m. ob 8. uri zvečer v hotelu Štrukelj. Na dnevnem redu so te točke: 1. Naznanilo predsedstva. 2. Volitve. 3. Slučajnosti. Po zboru je prijateljski sestanek istotam.

Akademija. Redni občni zbor ljudskotelovalnega društva „Akademija“ se vrši dne 3. oktobra t. l. ob 8. uri zvečer v prostorih hotela „pri Zlati kaplji“.

Pravila telovadnega društva Sokol v Kočevju so od deželne vlade potrjena.

Dramatično društvo v Mariboru naznanja, da se gledališka sezona 1910/11. prične v nedeljo dne 2. oktobra 1910. Predstave se bodo vršile trikrat na mesec in sicer prvo nedeljo v mesecu zvečer, drugo nedeljo popoldne in tretjo nedeljo zvečer. Kot novitete za Maribor so na repertoarju sledeče igre: Gangl: „Sin“. Drama. Gangl: „Sad greha“. Drama. Jelenc: „Erazem Predjamski“. Drama. Jurčič: „Tihotapec“. Narodna igra. Kršnik: „Testament“. Narodna igra. Meško: „Mati“. Drama. Starogorski: „Petkov Tone“. Ljudska igra. Starogorski: „Gospod Janez“. Igrokaz. Brandon Thomas: „Charlesova teta“. Gluma. * * * „Robert in Bertram“. Burka. Gavault: „Gospodična Jousette, moja žena“. Veselohra. Engel in Horst: „Pereant možje“. Veselohra. Walter in Leon: „Gospodje sinovi“. Burka. Rob de Flers: „Ljubez en b di“. Komedijska. Lokay: „Hrošček“. Veselohra. Görner: „Pepek“. Carobna igra. Plötz: „Janko in Metka“. Bajna igra. Mosenthal: „Deborah“. Narodna igra. Schwyer: „Red iz npravnosti“. Tragedija iz dijaškega življenja. Schubert: „Žetev“. Drama. Bazet: „V znamenju križa“. Zgodovinska slika. Kraatz Neal: „Olimpijske igre“. Detektivna burka. Zeel: „Rezervistova svatba“. Burka. Nestroy: „Danes bomo tiči“. Burka. Bracco: „Izgubljeni“. Drama. Kadelburg: „Dva srečna dneva“. Veselohra. Lauff: „Vražja misel“. Burka. Rauchenegger: „V krvi“. Ljudska igra. Stech: „Prostožidarji“. Veselohra. Iz lanske sezone se ponove še naslednja dela: Govekar: „Legionarji“, „Rokovnjači“ in „Deseti brat“. Narodne igre. Govekar: „Martin Krpan“. Dramska pripovedka. Nestroy: „Lumpacij Vagabund“. Carobna burka. Kraatz Neal: „Veletrist“. Burka. Forster: „Krasna Lida“. Velika burleska. Freudenreich: „Graničarji“. Igrokaz. Ernst: „Odgojitelj Lanovec“. Veselohra. Pri predstavah sodeluje orkester „Glasbenega društva“ v Mariboru. Kot stalne goste ljubljanskega deželnega gledališča se je posrečilo pridobiti go. Bukšekovo, gospodično Thalerjevo in Wintrovo, gospode Bohuslava, Nučiča, Povheta, Skrbniška in Verovška.

Prememba posesti. Gostilničar Mrak na Rimski cesti je kupil od Liningarja poslopje, ki meji na njegov vrt. G. Mrak bo napravil obširnejši vrt in zgradil večji salon in sobo za zborovanja društev.

Jesen je tu. Danes ob 11. uri zvečer se prične astronomska jesen. Koledar namreč pravi, da prestopi sonce iz znaka device v znak vage, kar je seveda samo znanstvenega pomena, ker v resnici tega ni. Ker stoji sonce danes navpično nad zemskim ravnikom, sta ta dan za vse kraje na zemlji noč in dan enako dolga in na severni poltli se prične radi tega jesen, na južni pa pomlad.

Ugodni nakupi. V nekem večjem trgu, kjer so vsi uradi, je na prodaj lepa hiša s trgovino vseh strok. Plaćati je treba takoj le 8000 do 10.000 K. Za lesne trgovce in

in industrije sploh, je lepa prilika za nakup moderno urejene nove žage na turbine z veliko vodno silo, za vsako industrijo ob železniški postaji na Štajerskem, zraven lepa kmetija. Nadalje so na prodaj v obmejnih krajih na Štajerskem in Koroškem velika in manjša posestva, hoteli, gostilne s trgovinami itd. Pojasnila daje potovalni učitelj Ante Beg v Ljubljani.

Razdolžitvena akcija za oficirje je malone končana in sedaj se že sestavlja kuratorij in odbori osrednogospodarskega zaklada.

Izkoriščanje moči pri vojaki. Iz krogov odpuščenih vojakov smo prejeli: Domobranski pešpolk št. 27 je imel letos svoje velike vaje na Goriškem, da se privadi gorskemu svetu; prihodnje leto bo namreč polk gorsko oborožen. Gospodje oficirji, vsaj nekateri, pa so to nalogo tako razumeli, da se mora moštvo kolikor mogoče mučiti in sekirati, da morajo vojaki po gorah trpeti veliko napora in poleg tega še stradati. Da je temu res tako, razvidi razsoden človek iz teh podatkov: 3. bat. dom. pp. št. 27 je moral prehoditi pot iz Ljubljane do blizu Gorice v treh dneh in sicer čez Ligojno in Smrečje do Žir prvi dan, iz Žir do Vojskega drugi, iz Vojskega do vasi Bate v zahodni Čepovski dolini tretji dan. Izbirali so najslabša pota, vedno navkreber — navzdol. Tretji dan je pohvalil poveljnik bataljona moštvo zaradi živtrajnosti, češ, da je lahko ponosno na tako pot. Umestneje bi bilo, da bi se vojakom preskrbelo več počitka, boljše prenočišča in — kar je glavno — dovolj dobre hrane. Če mislijo oficirji, da je mogoče premagati težave na poti s tisto pičlo slabo hrano, ki jo nudi stotnija, se jako motijo. Če bi vojak ne živeli iz svojega, bi nihče, prav nihče ne dospel v treh v dneh do Bat. Tista črna kava in malo slabe, smrdljive, v svinjskih kotlih kuhane juhe s koščekom mesa, ne zadostuje nikomur. Prenočevati je moralo moštvo včasih v takih krajih (Bate, Srednje, Verhovlje), kjer človek še za denar ni mogel ničesar dobiti. Kdor more razumeti, da se je od vojakov zahtevalo, da po jutranji črni kavi marširajo brez vsega do petih (Žire) ali celo do šestih (Bate) zvečer? Res čudno, da na tem potu ni nihče zaostal, a naravno je. A ni bilo tudi prav nič preskrbljeno za obolele. Bili so med njimi utrjeni in bolni do smrti, pa z zadnjimi močmi so se vlekli dalje. Preostalo jim tudi ni drugega. Če bi se vlegel ob gorski stezi, bi le moral prej ali slej itak sam naprej lačen in žejen. Mimogrede to omenjeno: za zdravje je bilo kar najslabeje preskrbljeno. Bila je celo nevarnost pri neki stotniji, da se moštvo zastrupi z zelenim volkom, ki je nastal v bakrenem kotlu, ker je bil v njem okisan krompir. Po treh napornih marših pa dobi moštvo ta priboljšek, da je marširalo še v nedeljo do 12. ure, oz. do 5. ure popoldne. Major Brunner je poleg tega še zahteval, da bi stotnije tekle v hrib iz Plav. O tem elegantnem, človekoljubnem gospodu še nekaj drugih besed: Major Brunner menda ne pozna nobene humanitete, on morda celo nikdar ni slišal o nji. Vsakdo, kdor ima nesrečo, da pride pod njegovo poveljstvo, gotovo želi, da bi on sam pretrpel vse one krivične kazni, ki jih dikтира on kot major, pred katerim stoji (smešno!) s težko sapo stotniki kakor sveče. Kako neumne odredbe je določil za moštvo v času vaj, samo da bi ga sekiral, ni vredno pisati. Zahteval je napornih vaj in koprnel je, kje in kako bi koga spravil v ječo. To mu je menda glavno in prvo pri vojaki. Vojak, ki ni imel druge naloge, kot čakati na povelje, ni zija v hrib, od koder je prihajal sovražnik. Opazoval je, kar je umevno, naravo v okolici. Dobil pa je zato 9 dni poostrenega zavora. Čuje se celo, da morda le zato, ker ni prižgal visokemu gospodu svalčice, ki jo je ravno ta čas napravil. Drug vojak je dobil, ker je bil po nepredvidnosti pijan (napojil ga je neki civilist), ko je kahal jutranjo kavo — uplival pa je naravno mrzel zrak in dim) 20 dni poostrene ječe in sicer trikrat po šest ur „špang“ in šestkrat post. Revež je imel v nedeljo ob postu šest ur špang in naslednji dan je moral kakor drugi na vajo. To je nečloveško, srednjeveško. Onim, ki bi ostali na vajah zadaj, je obljubil sedem dni poostrenega zavora. Če bi bil vojak, ki stoji pri raportu, kdaj predkaznovan ali ne, se ne vpraša. Major zahteva, da se moštvo privadi biti ob črni kavi od 5. ure zjutraj do šestih zvečer. Čemu to, razsoden človek ne ume. S tem se ljudje pokvarijo — a ne utrdijo. Vojne pa menda še ne boče prihodnje pomlad, da bi se morali že naprej naučiti živeti po pasje. Kadar pa je treba kaj pretrpeti za resno stvar, takrat trpi vsakdo rad. Nekateri oficirji imajo prav čudne manire. Otročji in prismojeni poročnik pretepa vojaštvo s palico pri viziti, kar je pač najstrožje prepovedano. A vse to le zato, ker je slovenski vojak preneumen in preveč pasje ponižno služi svojemu valpetu. Prizadei.

Podraženje cikorijske. Praški „Narodni Listy“ poročajo: Vsled zvišanja cen regratu in vsled zvišanja želez. tarif so tovarne za cikorijsko zvišale cene svojim izdelkom, tako

da so tudi detajlisti prisiljeni prodajati zavitke s četrt kg cikorie za 2 stotinki dražje.

Odlikovanje. C. kr. deželni predsednik vojvodine kranjske je članom prostovoljnega gasilnega društva v Višnji gori, Josipu Škufci, Ivanu Perkotu, Ivanu Zupančiču, Franu Ševšku, Josipu Kastelicu in Francu Mišmašu podelil za njih 25 letno uspešno delovanje na polju gasilstva, zaslužno svetinjo.

Kaznjenci gladujejo. V koperski jetnišnici je začelo v soboto 140 kaznjencev z gladovno stavko in pri tem so vsi zavržali jed kot neužitno. Oni so zahtevali, da se odstavi jetnik, ki igra sedaj vlogo kuharja in nadomesti s pravim kuharjem. Velik del upornih jetnikov so pozaprl v posamezne celice, a ostali so se tako spokorili, da jih je včeraj štrajkalo še samo nekaj desetlin.

Za obe palici, ki jih je bila prinesla v ponedeljek k „Jutru“ neka gospodična iz hotela „Bellevue“, se je oglasil lastnik. Najditelj se lahko oglasi v uredništvu za nagrado.

Večer obešencev.

(Dalje.)

Zelena je znamenje upanja; l. 1848., ko je bil večni Žid v Zagrebu, niso Hrvatje hoteli jesti niti salate niti špinace, zato ker je bilo oboje zelene barve in jih je spominjala na Mažarsko zastavo. Torej zelena barva včasih tudi ne pomeni upanje. Modra barva tvori del trikolore, včasih je tudi ponedeljek „moder“, kar ne pomeni nič dobrega; nekateri ljudje so se pustili vznemirjati celo zaradi plavice. Rumena roža pomeni ljubosumnost — rumena barva pa nevarnost ali neumnost. Bela barva je znamenje veselja; kadar ni nikogar v ječi, razobesijo belo zastavo v znamenje, da je v ječah vse prazno; nekateri pravijo tudi, da je jetniški kuhar dal svoj predpasnik sušiti. Tudi nedolžnost predstavlja bela barva. Črna barva predstavlja smrt. Ako hočete po več barv združiti, dobite ven različni pomen. Tako je torej z barvami. Rekli smo, da biki, purani in nekatera druga pozemska bitja sovražijo rdečo barvo; pravi stari Hrvatje niso mogli videti zelene barve, nekateri se vznemirjajo nad plavicami. Od bogoposlani nemški cesar se boji rumene barve, slovenski kmet tudi neče biti rumen; tako je z barvami različno na svetu. Tudi z vzgojo je različno, toda z vzgojo nimajo barve nič opraviti, kakor nima vzgoja nič opraviti s politiko, zato se po izrekih modrih glav ne smejo vzgojitelji umešavati v politiko. To pa zato, ker modre glave same najbolj znajo voditi politiko in si ne dajo nič motiti svojega dela od drugih nasvetov, naj pridejo že od severa ali od juga. Zavel je veter in je odnesel seboj nadaljne besede. Večerno nebo se je žarelo v vseh barvah, rumenelo je boljbolj in je izginjalo v črni temah, ki so počasi pokrile celo obzorje. Zdelo se je, kakor da raste množica za množico iz daljav, kakor da jahajo pred njimi ponosni vitezi, kakor da stopajo vojaške trume pod različnimi zastavami na boj. Tako so se spreminjale barve v temi.

„Slišal sem govoriti o barvah,“ je izpregovoril obešenec na desni strani. Njegova glava se je držala po strani, kakor je bila to njegova navada v življenju. Obraz se je prezirljivo smejal in je spominjal na hudomušnega pismouka, ki ga je naslikal Rjepin med krohotajočimi se kozaki. Njegove roke so se gibale, kakor da bi hotel govoriti z gestami; onemoglo so visele slabotne noge, kakor da bi iskale tal. „Slišal sem govoriti o barvah,“ je rekel, „in o vzgoji in o zastavah. Tudi meni se zdi vredno v tem trenutku izpregovoriti o tem. Kar se tiče obešanja, moram priznati, da ni tako hudo, kakor si človek predstavlja. Resnično je, da človek izgubi za nekaj časa trdna tla pod nogami; kakor se to zgodi tudi ob času pijanosti, zato pa se čuti človek kmalu povišanega nad vse pozemsko in ima trdno vez med seboj in med nebeškimi višami. Z zemljo je v popolnoma drugi zvezi, nego navadni smrtni ljudje, zato se človeka skoraj loti humor. Nemci, ki so bogati na izrazih, so celi krstili to stanje „Galgenshumor“. Čehi, ki so Nemce v marsičem dohiteli in celo presegli, so našli zase primeren izraz „šibenični“ humor. Sicer nisem bil poseben prijatelj filologije in filologov, tudi oni niso mene ljubili, — ampak v tem trenutku bi rad našel terminus, ki bi mi ovekočel ime. Ako se mi to ponesreči, imeli bodo filologi prosto polje slave. „Galgenshumor“ je nastal, ko je živel kralj Midas. Kralj Midas je namreč imel oslovsko ušesa. Da bi o tem svet ne izvedel, je dal obesiti vsakega brivca, kakor hitro ga je ostrigel. Kralj Midas je bil moder mož, obešal je brivce, predno so mogli svetu resnico govoriti. Danes, ko je svet napredoval o kulturi, obešajo šele potem, ako kdo resnico govori. To je torej „Galgenshumor“. Kako naj ga imenujemo v domačem jeziku? Ako za kako stvar nimamo svojega izraza, pravimo, da ni domača. Po-

temtakem bi mi niti ne imeli tega humorja. Toda to ne odgovarja resnici. Narod sam prepeva pesem o dveh nesrečnih Italijanih; pel sem jo sam in ne brez uspeha. Zato me v tem trenutku obhaja dobra volja. Ko so onadva Italijana obešali na ljubljanskem polju, se je zgodilo, da je duša proti nebu zletela, vrag je pa le meh dobil. Še lepše se je zgodilo patru Mojzesu, ki je tolovaju obljubljal paradiz. Toda to je stara pesem, pela se je pred nami in se bo pela za nami, dokler bodo obešali ljudi. Ker pa sem slišal govoriti o barvah in vzgoji in zastavah, naj povem svoje mnenje. Gotovi ljudje zelo ljubijo rumeno barvo in se ji klanjajo zato, ker je tudi zlato rumeno. O tem, mislim, se ne da dvomiti. Naš narod bi seveda ne bil rad rumen, pač pa bi bil rad bogat; zato gre za rumenimi obljubami. Obljube pa so kakor barve: oboje navdušuje in slepi človeka; da je navdušenje in zvoneče mamljenje večje, se devljejo obljube v besede in barve na vihrajoče zastave. Tako gre množica v boj; zraven pa slišimo še vedno resen glas: Vzganjajte ljudstvo, domovina potrebuje bojevnikov, odločnih mož... Kadar ni množice več potreba, se spravijo zastave in obljube do primerne časa in glas, ki je govoril o vzgoji ljudstva, govori med štirimi stenami: pri nas je samo politika in kupčija. Kaj bi z vzgojo in izobrazbo, kaj s kulturo? Kar nam ne nese, tega ne potrebujemo. Čemu pisati ljudstvu knjige, ki jih ne mara. Po dobičku spoznamo vrednost vsake stvari. Kaj je nam narod in slovenski dom? Dokler nese... Tako je povsod, dragi moji. Ni treba nikake jeze. Kdor se temu mnenju pridruži, deli dobiček, kdor bi iskal kaj drugega, bi lahko našel — vislice.

(Dalje.)

Razne vesti.

* **Hofrichter se hlini.** Bivši nadporočnik Hofrichter vedno zatrjuje, da je nedolžen in je tudi že prosil v pismu svojo ženo, naj vzame krivdo na se, da izpuste njega. Žena, ki je že zapustila Dunaj, je zelo ogorčena vsled takih insinujacij. Hofrichter je zdrav in močen in ne več tako razburjen kakor v preiskovalnem zaporu.

* **Žrtve rotemannske nesreče.** Po najnovejših poročilih je vsled železniške nezgode v Rotenmannu 10 mrtvih, 40 težko in velika množica lahko ranjenih. Nesreča se je pripetila, ker sta trčila drug ob drugega dva vlaka. Vlak 101 se je zamudil, v njega pa se je odzadaj zaletel vlak 102 z vso silo. Mrtvci so vsi iz vlaka 101.

* **Sloviti pridigar Olivier** iz reda dominikancev je v Parizu umrl 75 let star.

* **Štrajk rudarjev** na Španskem (Bilbao) je končan, ker je generalni kapitanat ponudil ugodno obliko sprave.

Najnovejša

telefonska in brzojavna poročila.

Skupna ministrska seja.

Dunaj, 22. septembra. Danes se je vršila v palači zunanjega ministrstva pod predsedstvom grofa Aehrenthala ministrska seja, katere so se udeležili vojni minister Schönaich, finančni minister Burian, oba ministrska predsednika, finančna ministra Bilinski in Lukacs in grof Montecuculli. Konferenca je trajala od 10. dopoldne do 2. popoldne. Obravnavalo se je o predpripravah za delegacijsko zasedanje in o budgetu za leto 1910. Termin za delegacijsko zasedanje je bil na predlog ogrskega ministrskega predsednika grofa Khuena-Hedervaryja določen na dan 12. oktobra. Ob 3. popoldne se je seja zopet vršila. Nadaljevala se je debata o proračunu, ki bo najbrže že danes končana.

Sklicanje deželnih zborov.

Dunaj, 22. septembra. Jutri bo uradna „Wiener Zeitung“ priobčila dekret, s katerim se sklicujejo različni deželni zbori k zasedanju, in sicer moravski dne 28. septembra, dalmatinski 3. oktobra, kranjski, goriški in istrijski 5. oktobra, tirolski 14. oktobra.

Češki deželni zbor.

Dunaj, 22. septembra. Češki deželni odbor je stavil predlog, da naj se skliče češki deželni zbor k zasedanju dne 30. septembra.

Sprememba v bolgarski diplomaciji.

Dunaj, 22. septembra. Vest, da se izvrše v diplomaciji precejšnje izpremembe, se potrjuje. Dosedanji bolgarski poslanik na Dunaju Gešov, odide v Berlin, na njegovo mesto na Dunaj pa pride dosedanji bolgarski finančni minister Salabašev.

Pogreb igralca Kalnza.

Dunaj, 22. septembra. Pogreb dvornega igralca Kalnza se je izvršil ob velikanski udeležbi. Sprevod je šel štiri ure. Pri odprtem grobu je govoril ravnatelj dvornega gledališča, baron Berger.

Kavcija za rusinske dijake.

Lvov, 22. septembra. Sodišče zateva za izpustitev obeh še v zaporu se nahajajočih ruskih dijakov, kavcijo 20.000 K. Državno pravdnništvo je tožbo proti obtožencem že vložilo.

Otok Samurovič zasedli Avstrijci.

Dunaj, 22. septembra. Iz Belgrada poročajo: „Novo Vreme“ poroča iz Šabca, da so avstrijski vojaki in orožniki zasedli srbski otok Samurovič na Drini. Ker je bil srbski protest brezuspešen, je srbsko vojaštvo udrlo na otok in vjelo vse avstrijske vojaše in orožnike.

Ruski minister Schwarz odstopi.

Petrograd, 22. septembra. Ruski minister za uk in bogočastje Schwarz, odstopi v najkrajšem času. Na njegovo mesto pa pride grof Musim-Puškin.

Utlis govora nemškega cesarja na Dunaju — v Berlinu.

Berolin, 22. septembra. Nekateri nemški listi z velikim zadovoljstvom odpravljajo govor nemškega cesarja na Dunaju. Drugi pa zopet povdarjajo, da je nemški cesar v tujini precej drugačen junak, kakor pa doma in spominjajo na zadnji njegov govor v Königsbergu. V tujini rožlja s svojim orožjem, doma je pa vse drugačen.

Listnica uredništva.

„Sošolec“. Zadeva se je že polegla; sicer je pa podpis vedno priporočljiv.

Lastnik, glavni in odgovorni urednik:

Milan Plut.

Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Medzletne tekme

Slovenske

Sokolske Zveze

v nedeljo, 25. septembra

v Ljubljani, na dirkališču (ob slabem vremenu v telovadnici ljubljanskega Sokola v „Narodnem domu“).

Dopoldne od 8. do pol 12.: Tekme vrst in posameznikov v višjem in nižjem oddelku: 1. v prostih vajah; 2. na bradlji; 3. na drogu; 4. na konju na šir; 5. v skoku v višino in 6. v teku.

Ob pol 12. dopoldne: Skušnja za nastop in proste vaje za popoldansko javno telovadbo. Po skušnji: Dopršitev tekem.

Vstopnina 30 vinarjev.

Popoldne ob treh

javna telovadba na dirkališču.

1. Nastop k prostim vajam.
2. Proste vaje vseh tekmovalcev.
3. Vaje na orodju vseh tekmovalcev.
4. Francoski boks, izvaja vadiateljski zbor ljubljanskega „Sokola“.

Vstopnina: 40 v stojlišča, sedeži 1 K.

Ob slabem vremenu se vrši telovadba v telovadnici ljubljanskega „Sokola“, ter izvedejo proste vaje in vaje na orodju radi nedostatka prostora samo tekmovalci višjega oddelka.

* * *

Zvečer ob 8. v primeru, da bo mogoče še ta dan dovršiti štetje točk: Razglasitev uspehov medzletnih tekem v telovadnici v „Narodnem domu“. — Istotam: sokolski večer.

Sodeluje sokolski pevski oktet, ter popolni orkester „Slovenske filharmonije“ pod osebnim vodstvom novega kapelnika gosp. Alfreda Čajaneka.

Vstopnina 40 vinarjev.

K mnogobrojni udeležbi vljudno vabi „Slovenska Sokolska Zveza“.

Tekmovalni red „S. S. Z.“ je dobiti pri blagajni na dan tekme, iztis 50 vin.

Mali oglasi.

Beseda 5 vin. — Za one, ki iščejo službe 4 vin. — Najmanjši znesek 50 vin. — Pismenim vprašanjem je priložiti znamko 20 vin. — Pri malih oglasih ni nič popusta in se plačujejo v naprej; zunanji inserenti v znakah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Malo rabljeno motorno kolo 3 in pol HP se pod jako ugodnimi pogoji proda. Naslov pove inzeratni biro „Jutra“. 261/3—2

Enoletni prostovoljec proda več dobro ohranjene prostovoljske obleke kakor tudi vse zraven spadajoče predmete. Ogleda se lahko vsak dan od 12.—2. in od 6.—8. ure zvečer do 28. t. m. Naslov pove inzeratni biro „Jutra“. 162/3—1

Godbeni avtomat z dvema valjarji, skoraj nov, se radi pomanjkanja prostora ceno proda. Naslov pove inzeratni biro „Jutra“. 266/3—1

Kontoristinja z več kot štiriletno prakso išče službe. Popolno znanje slovenskega in nemškega jezika ter pisanja na stroji. Prijazne ponudbe na inzeratni biro „Jutra“ pod šifro „J. K. 120“. 263/2—1

Mesečna soba elegantno meblirana se odda v najem. Kje, pove inzeratni biro „Jutra“. 264/1—1

Uniforma za enoletnega prostovoljca se proda. Več pove inzeratni biro „Jutra“. 265/1—1

Globoko užaloščeni naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem, da je naša iskreno ljubljena sestra, oziroma teta, gospodična

Minka Coriary

včeraj jutraj, previdena s svetotajstvi, po kratki in mučni bolezni, blazeno v Gospodu zaspala.

Pogreb drage pokojnice se vrši danes v petek dne 23. septembra ob 5. uri popoldne iz mrtvašnice dež. bolnice k Sv. Križu.

Predrago rajnico priporočamo v blag spomin.

Žalujoči ostali.

„Narodna kavarna“

Fran Krapeš.

PI?	Najboljša ura	PI?
IKO	sedanjosti:	IKO
PO?	zlata, srebrna, tula,	PO?
	nikelnasta in jeklena se dobi samo pri	
H. SUTTNER		
Ljubljana, Mestni trg.		
!! Lastna tovarna ur v Švici !!		
PI?	Tovarniška varstvena znamka:	PI?
IKO	„IKO“	IKO
PO?		PO?

Hotel in restavracija

„Bavarski dvor“

Dunajska cesta št. 29

se priporoča posetnikom Ljubljane kot najbolj ugodno prenočišče v neposredni bližini kolodvora. Restavracija je moderno urejena.

Mir in točnost zajamčena.

Za obilen poset se priporoča

Štefan Bergant

lastnik.

Vi prihranite denar!
Automatični namizni prižigalnik

(poraben tudi kot žepni prižigalnik) oblastveno zavarovan, izvršen iz krogel avstrijskih Mannlicherjevih pušk.

Lepo darilo! **K 3-80** Lepo darilo!
JOSIP SCHUNDER tehnična pisarna Dunaj XIII., Hütteldorferstrasse 237/V.
Preprodajalci dobijo velik popust! — Pošilja se samo po poštne povzetju. — P. n. restavraciji in kavarnari izjemne cene.

Model 1910.
Edino zastopstvo znamke

Kinta
je v teku in trpežnosti nedosežno kolo sedajnosti.

Zaloga Puch-koles.
Sprejema kolesa v popravilo, emajliranje in poniklanje ter izposojevanje koles.
- Točna, solidna in cena izvršitev. -
K. ČAMERNIK, Ljubljana
Dunajska cesta šte. 9.
- - - Ceniki na željo brezplačno. - - -

Kite iz las

poldolga preveza 7 K, dolga preveza 5 K,
kratka preveza 9 K, kratka preveza — večja
12 K, nežnosvetle (blond) in sive 20 %
dražje priporoča

S. STRMOLI, brivec in lasničar
Ljubljana, Pod Trančo št. 1. (zraven čev-
ljarskega mostu.)

izdeluje vsa lasničarska dela solidno in okus-
no. Cena za delo kite 3 K. Kupuje zmedene
in rezane ženske lase po najvišjih cenah.

Najboljši pokončevalec
mrčesa je brezdvomno
F. Scherag-a

JANOL

pomori podgane, miši,
stenice, ščurke i. t. d.
- pod garancijo. -

Naroča se:

Dunaj XV.,
Fünfhausgasse šte. 5.

Diplomirani krojač
Anton Presker
v Ljubljani, Sv. Petra c. 14
priporoča svojo krojačnico in veliko
zalogo oblek. 13/52 10

Pianine

solidno izdelane, nepresežene v dobri ka-
kovosti glasu, edino le slovanske izdelke,
prodaja najceneje koncesijonirana trrdka

G. F. Jurasek,
prvi in edini češko-slovanski uglaševalec
in trgovec v Ljubljani,

Sv. Petra cesta 62a.

S 1. novembrom Poljanska cesta št. 13,
kjer poveča svojo zalogo.

Kdor svoj želodec ljubi,
ne pije drugega, kakor
želodčni liker

Sprejme se spreten knjigovez

ki je več vseh modernih del in se razume
na vezanje in ravnanje s stroji.

Kje, pove inseratni biro „Jutra“.

Vsak petek sveže morske ribe

se dobe v delikatesni trgovini

I. BUZZOLINI.

Za jesensko in zimsko sezono

prispelo nad 35.000 komadov svežega blaga in sicer:

nad	5.000 kom. oblek	za gospode	od K 8— naprej
"	2.000 "	" dečke	" 6— "
"	2.000 "	" otroke	" 4— "
"	1.000 "	posameznih hlač	" 4— "
"	5.000 "	pelerin iz velblodje dlake	" 6— "
"	1.500 "	površnikov, raglanov in zimskih sukenj	" 3— "
"	500 "	posameznih modnih telovnikov	" 3— "
"	18.000 "	konfekcije za dame in deklice kakor paletoti, raglani, mantile, kostumi, pelerine, krila in bluze.	

Priznana nizke cene!

Angleško skladišče oblek O. BERNATOVIČ,
Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Največja zaloga najfinejših barv in potrebsčin

za umetnike, slikarje, kiparje itd., kakor:

- Düsseldorfske oljnate barve
v pušicah za umetnike in študijsko slikanje.
- Horodamove patentovane akvarelne barve
za šolo in v pušicah za študije.
- Pastelne barve (stogle)
pristine francoske in za ljudske šole v škatljicah. 14/87
- Tempera barve
za srednje in strokovne šole, za umetniške in prijatelje umetnosti.
- Firneži, olja in retuše za slikarstvo
- Slikarsko platno

Zahtevajte cenik. z oljnatim in krednim temeljem. Zahtevajte cenik.

Vzorci za sobne slikarje vedno najnovejše na razpolago priporoča

Adolf Hauptmann, prva kranjska tovarna oljnatih barv,
firnežev, lakov in steklarskega kleja.

Telefon interurban šte. 129.

Valjčni mlin v Domžalah I. BONČAR, LJUBLJANA

Centralna pisarna in skladišče: Vegova ulica št. 6.

Priporoča pšenično moko izvrstne kakovosti
kakor tudi otrobe in druge mlevske izdelke.

Zastopstvo in zaloga v Gorici:
Boštjančič & Gruden, Stolni trg št. 9.

Spedijsko podjetje **JOS. ŠKERLJ**, Ljubljana **Bavarski dvor.**

Ustanovljeno leta 1908.

Član dunajskih in berlinskih prevoznikov pohišva. — Sprejema vse v spedicijo spadajoče prevoznine iz vseh in v vse kraje, po naj-
nižjih tarifih. — Prevaža pohišvo v novih, patentovanih pohišvenih vozeh na vse kraje, tudi v inozemstvo. — Sprejema na zalogo
razno blago, pohišvo itd. Krasna, suha in čista skladišča so na razpolago. — Nabiralni promet Dunaj-Ljubljana in obratno zastopam
v vseh večjih mestih. — Moj zastopnik na Dunaju je **Karl Lawi**, Dunaj I. Schulhof 6.

Tovarna vozov

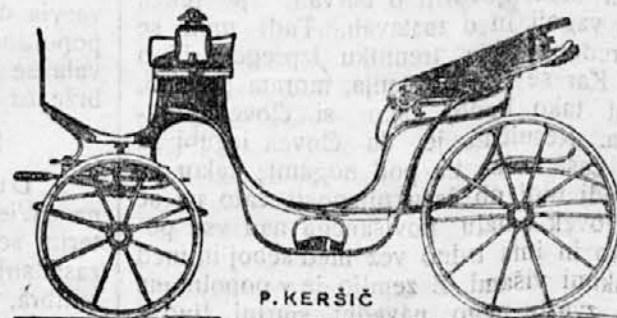
Peter Keršič v Sp. Šiški

priporoča

svojo bogato zalogo različnih vozov.

Sprejemajo se vsa v to stroko spadajoča naročila in
popravila po primerno nizkih cenah.

Sprejema se tudi les v žaganje na parni žagi.

Za točno in solidno delo se jamči.
Že rabljeni vozovi se jem-
ljejo v račun.

Delniška glavica:

K 5.000.000.

301—46

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Stritarjeva ulica šte. 2.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu in Sarajevu.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4½ %.

Rezervni fond:

K 450.000.